

Hallgatói Követelményrendszer

V. Fejezet

A fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányainak folytatásához szükséges esélyegyenlőséget biztosító szabályok

Általános rendelkezések

47. §

- (1) Jelen fejezet az Nftv. 49. § (8) bekezdés, valamint a 87/2015. Korm. r. 62-64. §-a alapján készült. A fejezet hatálya az egyetemmel hallgatói jogviszonyban álló, fogyatékossgal élő hallgatóra terjed ki.
- (2) Fogyatékossgal élő hallgató (jelentkező) az a hallgató (jelentkező), aki mozgásszervi, érzékszervi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékossg együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

48. §

- (1) A felsőoktatási intézményekbe jelentkezők, valamint a felsőoktatási intézményekben tanulmányokat folytató fogyatékossgal élő hallgatók a fogyatékossgukra való tekintettel a fogyatékossg típusát és mértékét igazoló szakvélemény alapján kérhetik az intézmény engedélyét a tanulmányi kötelezettségek teljesítése, illetve a vizsgák alóli részleges vagy teljes felmentésre, vagy annak más módon történő teljesítésére, valamint a vizsgákon alkalmazható segítségnyújtásra. Az így nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható és nem vezethet az alap-és mesterképzésben az oklevél által tanúsított szakképzettség, illetve felsőfokú szakképzetésben a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges alapvető tanulmányi követelmények alóli felmentéshez.
- (2) A fogyatékossgal élő jelentkező a felvételi/átvételi eljárás során a felvételi/átvételi kérelemhez mellékelve nyújthatja be a fogyatékossg igazolásához szükséges, ill. a közoktatási intézmény által kiállított dokumentumokat, melyek igazolják, hogy fogyatékossga a középfokú tanulmányai során fennállt és emiatt kedvezményben részesült. Részére az e fejezetben előírt kedvezményeket a felvételi/átvételi eljárás során is biztosítani kell. Az egyes szakokra vonatkozó pályaalkalmassági követelmények teljesítése alól a fogyatékossgra tekintettel kedvezmény nem adható.
- (3) Az egyetem karai a fogyatékossgal élő hallgatókat megillető konkrét tanulmányi és vizsgakedvezményeket valamint az engedélyezett, de az egyetem által nem biztosított személyi és technikai segítségnyújtást – figyelembe véve a fogyatékossg típusát, az érettségi vizsgaszabályzat szerint biztosított kedvezményeket, valamint az adott szak, illetve felsőfokú szakképzetés képesítési, ill. szakmai követelményeit – a tanrendben (tanulmányi és vizsgakövetelményekben) határozzák meg.
- (4) A mentesítést az intézmény csakis az arra irányuló kérelemre adja a hallgatónak.

A koordinátor

49 §

- (1) A fogyatékossgal élő hallgatók segítségét rektori koordinátor végzi, kinek személyét az egyetem rektora jelöli ki és feladatainak ellátására megbízást ad 3 évre. A rektor évenként gondoskodik arról, hogy a fogyatékossgal élő hallgatók a koordinátor munkáját véleményezzék és annak eredményét a koordinátor kijelölésénél és megbízatásának meghosszabbításánál figyelembe veszi. A rektori koordinátor munkáját a kari koordinátorok segítik.
- (2) A rektori és kari koordinátor feladata:
  - a) részvétel a fogyatékossgal élő hallgatók által benyújtott, az 51.§ (2) bekezdés szerinti kérelem elbírálásában és nyilvántartásában, valamint a hallgatót érintő jogorvoslati döntésekben azzal, hogy az a koordinátor, aki a kérelem elbírálásában részt vett, nem vehet részt a jogorvoslati eljárásban,
  - b) kapcsolattartás a fogyatékossgal élő hallgatókkal, azok segítőivel,
  - c) a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányai, vizsgái során alkalmazható segítségnyújtási lehetőségek biztosítása, illetve a fogyatékossgal élő hallgatók által igényelt konzultációs lehetőségek megszervezése,
  - d) javaslattétel a fogyatékossgal élő hallgatók tanulmányainak segítségét szolgáló normatív támogatások felhasználására, a segítségnyújtáshoz szükséges tárgyi eszközök beszerzésére.
- (4) A koordinátornak felsőfokú végzettséggel, valamint fogyatékosügyi kompetenciákkal vagy fogyatékosügyi szakmai gyakorlattal kell rendelkeznie.
- (5) A fogyatékossgal élő hallgatókat megillető különleges bánásmód elbírálásához szükséges adatokhoz való hozzáférést a felsőoktatási intézménynek biztosítania kell a koordinátor részére. Az egyetemnek - az adatvédelmi rendelkezések betartásával - folyamatosan nyilván kell tartani a fogyatékossgal élő hallgatók létszámát, és biztosítani kell az adatok statisztikai célú felhasználását.
- (6) A rektori koordinátort a feladatok ellátásáért díjazás illeti meg, melynek mértékét a rektor állapítja meg.

Fogyatékossgal Élő Hallgatók Esélyegyenlőségét Biztosító Bizottság

50. §

- (1) A fogyatékossgal élő hallgatók kérelmét a rektor által létrehozott öttagú bizottság bírálja el. A Bizottság tagjait a rektor nevezi ki és bízza meg három éves időtartamra. A Bizottságnak a rektori koordinátor hivatalból tagja, két tag a kérelmek elbírálásához szükséges szakmai ismeretekkel rendelkező oktató. A Bizottság két tagja hallgató.
- (2) A Bizottság feladata a tanulmányok során a fogyatékossgal élő hallgatók felmentésre, segítségnyújtásra, mentességre, kedvezményre irányuló kérelmének elbírálása.

- (3) A Bizottság a kérelem beérkezését követő 30 napon belül dönt. A döntést a hallgató által benyújtott orvosi szakvélemény, igazolások, a kar véleménye, illetve szükség esetén a hallgató személyes meghallgatása után írásban hozza meg. A Bizottság határozatában az 52. §-ban biztosított kedvezmények jövőbeni igénybevételére jogosítja fel a hallgatót, a kedvezmények biztosítása tekintetében azonban a kérelemhez nincs kötve.
- (4) A hallgató a Bizottság döntése ellen a közléstől számított 15 napon belül fellebbezéssel élhet a rektornál. A rektor a fellebbezést 30 napon belül bírálja el.
- (5) A hallgató a rektor döntésének bírósági felülvizsgálatát kérheti, annak közlésétől számított 30 napon belül jogszabálysértésre illetve hallgatói jogviszonyra vonatkozó rendelkezés megsértésére hivatkozással. A bíróság az ügyet soron kívül bírálja el. A bíróság a rektor döntését megváltoztathatja.

A fogyatékoság megállapításának és igazolásának a rendje

51. §

- (1) A fogyatékosággal élő hallgató fogyatékoságának típusát és mértékét, annak végleges vagy időszakos voltát a jelen paragrafus (2) vagy (3) bekezdésben meghatározott szakvéleménnyel igazolhatja.
- (2) Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékosága, sajátos nevelési igénye már a középfokú tanulmányok ideje alatt is fennállt, és erre tekintettel a tanulmányai, illetve az érettségi vizsga során kedvezményben részesült, a fogyatékoság, sajátos nevelési igény a megyei (fővárosi) pedagógiai szakszolgálati intézmények, illetve azok megyei vagy országos szakértői bizottságként eljáró tagintézményei (valamint jogelődjeik közül a tanulási képességvizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok, és az országos szakértői és rehabilitációs bizottságok) által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható.
- (3) Ha a hallgató (jelentkező) fogyatékosága, sajátos nevelési igénye a középfokú tanulmányok ideje alatt nem állt fenn, illetve fogyatékoságra, sajátos nevelési igényre tekintettel a tanulmányai és az érettségi vizsga során kedvezményben nem részesült, a fogyatékoság a rehabilitációs szakértői szerv, illetve annak jogelődei által kibocsátott szakértői véleménnyel igazolható.
- (4) A fogyatékkal élő hallgató, amennyiben a felvételi eljárás során fogyatékoságára tekintettel többletpontban részesült, a beiratkozáskor köteles a fogyatékoságáról kiállított határozatot bemutatni, amely határozat a törzslap része.
- (5) A fogyatékkal élő hallgató kérelmére tanulmányai során mentességet biztosít, amelyet a fogyatékkal élő hallgató a Neptun rendszerben leadható kérvényen keresztül kérelmezhet. A kérelem leadásához a kari koordinátorok és az Egyetemi Tanulmányi Központ minden esetben köteles segítséget biztosítani.
- (6) Amennyiben a hallgató fogyatékoságára tekintettel a képzési és kimeneti követelményekben meghatározott nyelvi követelmények alól kéri felmentését, a kérelem

leadási határideje a fogyatékkal élő hallgatóra vonatkozó záróvizsga jelentkezési időszak utolsó napja-

- (7) Amennyiben a fogyatékkal élő hallgató fogyatékoságát felsőfokú tanulmányai alatt állapítják meg, tanulmányi kedvezményeit a Neptun rendszerben leadható kérvénnyel keresztül érvényesítheti.
- (8) Az fogyatékkal élő hallgató, aki fogyatékoságára tekintettel rendszeres szociális ösztöndíj pályázatot nyújt be, a fogyatékoságát igazoló határozatot köteles mellékelteként csatolni a pályázathoz.
- (9) A fogyatékkal élő hallgatók fogyatékoságára vonatkozó adatokat az egyetem köteles bizalmasan kezelni.

Az esélyegyenlőséget biztosító kedvezmények

52. §

- (1) A fogyatékosággal élő hallgató kérelmére a felsőoktatási intézménynek a tanterv előírásaitól részben vagy egészében eltérő követelményeket kell megállapítania, illetve - figyelemmel az Nftv. 49. § (8) bekezdésére - azok teljesítésétől el kell tekintenie a (2)-(7) bekezdésben foglalt kedvezmények közül legalább egy, szükség szerint több kedvezmény biztosításával, ha a fogyatékoságot igazoló szakvélemény megállapításai alapján kedvezmény, illetve mentesség biztosítható a hallgató számára.
- (2) Mozgáskorlátozott hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
  - a) a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentés, illetve annak más formában történő teljesítése,
  - b) az írásbeli vizsga szóbelivel, a szóbeli vizsga írásbelivel történő helyettesítése,
  - c) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
  - d) mentesítés a manuális készségeket igénylő feladatok alól azzal, hogy az elméleti ismeretek megkövetelhetők,
  - e) az írásbeli feladatok megoldásához szükséges speciális eszközök, berendezési tárgyak használatának lehetővé tétele,
  - f) a nem fogyatékosággal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
  - g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (3) Hallássérült (siket, nagyothalló) hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
  - a) a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentés, illetve annak más formában történő teljesítése,
  - b) a szóbeli vizsga írásbelivel történő helyettesítése, szóbeli vizsgáztatás során - hallgatói igény esetén - jelnyelvi vagy orális tolmács biztosítása,
  - c) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
  - d) az érthetőség és a megértés szempontjából az előadásokon és vizsgákon az elhangzottak egyidejű írásban való megjelenítése a hallgató részére,
  - e) minden vizsgáztatás alkalmával segédeszközök, vizuális szemléltetés biztosítása,

- f) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
  - g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő, jegyzetelő tolmács, jelnyelvi tolmács biztosítása.
- (4) Látássérült (vak, aliglátó, gyengénlátó) hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a gyakorlati követelmények teljesítése alóli részleges vagy teljes felmentés, illetve annak más formában történő teljesítése,
  - b) az írásbeli vizsgák helyett a szóbeli vizsga, illetve az írásbeli számonkérés esetén speciális technikai eszközök használata,
  - c) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
  - d) mentesítés a manuális, vizuális készségeket igénylő feladatok alól, de az elméleti ismeretek megkövetelhetők,
  - e) az előadások, gyakorlatok és vizsgák alkalmával a kérdések, tételek hanghordozó eszközön, digitálisan, pontírásban vagy nagyításban történő hozzáférhetősege,
  - f) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
  - g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (5) Beszédfogyatékos (diszfázia, diszlália, diszfónia, dadogás, hadarás, afázia, orrhangzós beszéd, dizartria, mutizmus, súlyos beszédészlelési és beszédmegértési zavar, centrális pöszeség, megkésett beszédfejlődés) hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsga, és a számonkérések esetén speciális technikai eszközök használata,
  - b) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
  - c) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
  - d) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (6) Pszichés fejlődési zavarral küzdő hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a diszlexiás-diszgráfiás-diszortográfiás hallgatónál:
    - aa) az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga,
    - ab) írásbeli vizsga esetén a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő,
    - ac) a vizsgán a szükséges segédeszközök (különösen számítógép, írógép, helyesírási szótár, értelmező szótár, szinonima szótár) biztosítása,
    - ad) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
  - b) a diszkalkuliás hallgatónál:
    - ba) mentesítés a számítási feladatok alól, de az elméleti ismeretek megkövetelhetők,
    - bb) a vizsgák alkalmával mindazon segédeszközök használata, amelyekkel a hallgató a tanulmányai során korábban is dolgozott (különösen táblázatok, számológép, konfiguráció, mechanikus és manipulatív eszközök), továbbá hosszabb felkészülési idő biztosítása,
  - c) a hiperaktív, figyelemzavarral küzdő hallgatónál:
    - ca) az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga,
    - cb) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő biztosítása,
    - cc) vizsgáknál a hallgató várakozási idejének minimálisra csökkentése,

- cd) az írásbeli feladatok megoldásához szükséges speciális eszközök, berendezési tárgyak alkalmazása,
  - ce) a hosszabb időtartamú vizsga több részletben való megtartása, vagy a vizsga helyiségének elhagyása nélküli szünetek, vagy mozgásos aktivitás engedélyezése, érzelmi megnyilvánulások tolerálása,
  - cf) külön vizsga a többi hallgatótól elkülönítetten,
  - cg) az egyéni sajátosságok függvényében a szóbeli vizsgáztatás során - hallgatói igény esetén - a kérdések leírása vagy többszöri megismétlése, komplex kérdések részegységekre történő lebontása, segítség az elvárások és kérdések tisztázásához,
  - ch) az előadások, gyakorlatok és vizsgák alkalmával a kérdések, tételek hanghordozó eszközön, digitálisan történő hozzáférhetősege,
  - ci) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása,
  - d) a magatartásszabályozási zavarral (szocio-adaptív folyamatok zavaaraival, az érzelmi kontroll, ön-, vagy mások felé irányuló agresszió, a szorongás, az énszabályozás gyengeségét mutató magatartásjellemzők, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció eltérő fejlődésével) küzdő hallgatóknak:
    - da) az írásbeli vizsga szóbelivel, a szóbeli vizsga írásbelivel történő helyettesítése,
    - db) a hosszabb időtartamú vizsga több részletben való megtartása vagy szünetek engedélyezése, az egyéni késztetések, érzelmi megnyilvánulások tolerálása,
    - dc) külön vizsga a többi hallgatótól elkülönítetten,
    - dd) a szóbeli vizsgáztatás során - hallgatói igény esetén - a kérdések leírása, az elvárások és kérdések tisztázása, a feltett kérdések, utasítások megfogalmazásának egyszerűsítése, pontosítása,
    - de) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő,
    - df) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (7) Az autizmussal élő hallgató esetében alkalmazható kedvezmények:
- a) a számonkérés körülményeinek a hallgató speciális szükségleteihez alakítása, az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsga vagy szóbeli helyett írásbeli vizsga,
  - b) számonkérés során segítségadás az elvárások és kérdések tisztázásához, szóbeli vizsgánál a feltett kérdések, utasítások írásban való megjelenítése, megfogalmazásuk egyszerűsítése,
  - c) a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított felkészülési időnél hosszabb felkészülési idő,
  - d) mind a kurzusok, mind a számonkérés során speciális eszközök (elsősorban hangrögzítő eszköz, számítógép, értelmező szótár, egyéb támogató, infokommunikációs technológiák) alkalmazása,
  - e) mentesítés a nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alól,
  - f) a fejlődési zavarából következő nehézségek miatt egyes gyakorlati követelmények alóli mentesítés, vagy ezek teljesítésének megfelelő, nem gyakorlati feladatokkal való helyettesítése,
  - g) a hallgató tanulmányai alatt személyi segítő biztosítása.
- (8) A hosszabb felkészülési időt a nem fogyatékossgal élő hallgatókra megállapított időtartamhoz képest legalább 30%-kal hosszabb időtartamban kell megállapítani.

- (9) Halmazott fogyatékoság esetén a (2)-(7) bekezdésben foglalt előnyben részesítések bármelyike adható, figyelembe véve a hallgató egyéni szükségleteit.
- (10) Indokolt esetben a hallgató kérelmére, a szakvélemény alapján a felsőoktatási intézmény a (2)-(7) bekezdésben szabályozott kedvezményektől eltérő, további vagy más kedvezményt is biztosíthat a hallgató részére.
- (11) A nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alóli mentesítés a doktori képzés tekintetében nem illeti meg a doktori képzésre jelentkező hallgatót, a doktorandusz hallgatót illetve a doktorjelöltet.
- (12) A nyelvvizsga vagy annak egy része, illetve szintje alóli mentesítés megilleti azt a fogyatékosággal élő volt hallgatót, aki záróvizsgát tett és hallgatói jogviszonya megszűnt, de a szakképzettség megszerzéséhez szükséges nyelvvizsga kötelezettségét nem teljesítette.
- (13) A hallgató fogyatékoságára tekintettel a szakvélemény alapján kérheti a tanulmányi kötelezettségek teljesítése, illetve a vizsgák alóli részleges vagy teljes felmentését vagy azok más módon történő teljesítésének engedélyezését.
- (14) A felsőoktatási intézmény szabályzatában meghatározottak szerint:
- a) bírálja el a fogyatékosággal élő hallgató segítségnyújtásra, mentességre és kedvezményekre irányuló kérelmét,
  - b) kerül megbízásra és látja el feladatát a fogyatékosággal élő hallgatók segítségét felsőoktatási intézményi és kari részről irányító koordinátor,
  - c) veheti igénybe a fogyatékosággal élő hallgató - a fogyatékosága típusa és mértéke szerint - a felsőoktatási intézmény által biztosított, illetve más módon rendelkezésére álló személyi és technikai segítségnyújtást és szolgáltatásokat,
  - d) használhatja fel a fogyatékosággal élő hallgató a speciális jegyzetet, illetve jegyzetet helyettesítő, más módszerű felkészülést segítő technikai eszközöket.